

Brussel, 12 oktober 2026
(OR. en)

14365/26

POLCOM 367
COMER 143
UD 286
COHOM 138

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	28 september 2026
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2026) 509 final
Betreft:	VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT over de activiteiten en raadplegingen van de in artikel 31 van Verordening (EU) 2019/125 met betrekking tot de handel in bepaalde goederen die gebruikt zouden kunnen worden voor de doodstraf, foltering of andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing, bedoelde coördinatiegroep voor de bestrijding van foltering

De delegaties vinden hierbij document COM(2026) 509 final.

Bijlage: COM(2026) 509 final

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 28.9.2026
COM(2026) 509 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE

AAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de activiteiten en raadplegingen van de in artikel 31 van Verordening (EU) 2019/125 met betrekking tot de handel in bepaalde goederen die gebruikt zouden kunnen worden voor de doodstraf, foltering of andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing, bedoelde coördinatiegroep voor de bestrijding van foltering

1. Inleiding

Krachtens artikel 31, lid 4, van Verordening (EU) 2019/125 van 16 januari 2019 (hierna “de verordening” genoemd) met betrekking tot de handel in bepaalde goederen die gebruikt zouden kunnen worden voor de doodstraf, foltering of andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing¹, dient de Commissie een jaarverslag voor te leggen aan het Europees Parlement over de activiteiten, onderzoeken en raadplegingen van de Coördinatiegroep voor de bestrijding van foltering (ATCG). In het verslag wordt naar behoren rekening gehouden met de noodzaak om geen afbreuk te doen aan de commerciële belangen van natuurlijke personen of rechtspersonen.

Dit verslag biedt informatie over de activiteiten van de Coördinatiegroep voor de bestrijding van foltering in 2025.

2. Regelgevingskader

De verordening heeft tot doel enerzijds de doodstraf en anderzijds foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing in landen buiten de EU te voorkomen door de handel in bepaalde goederen aan banden te leggen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- goederen die geen andere toepassingen in de praktijk hebben dan de doodstraf, foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing (bijlage II); en
- goederen die zouden kunnen worden gebruikt voor foltering of andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing (bijlage III) of voor de doodstraf (bijlage IV), maar die ook voor legitieme doeleinden kunnen worden gebruikt, zoals rechtshandhaving of therapeutisch gebruik.

De handel in goederen van de bijlagen II, III en IV is aan bepaalde beperkingen onderworpen. Met name wordt bij deze verordening:

- i. de invoer naar, uitvoer uit en doorvoer binnen de EU van de in bijlage II vermelde goederen die geen enkel ander gebruik in de praktijk hebben dan de toepassing van de doodstraf of foltering, verboden. Het verlenen van tussenhandeldiensten en van enigerlei technische bijstand in verband met dergelijke goederen, specifiek de opleiding in het gebruik ervan, is eveneens verboden. Reclame voor dergelijke goederen in gedrukte media, op internet, op televisie of op de radio, en het uitstellen of te koop aanbieden op een tentoonstelling of beurs, zijn eveneens verboden;
- ii. voorgeschreven dat per geval vooraf een uitvoervergunning moet worden aangevraagd voor in bijlage III vermelde goederen die voor foltering, maar ook voor andere, legitieme doelen (bv. rechtshandhaving) zouden kunnen worden gebruikt. Een dergelijke vergunning is ook vereist voor het verlenen van technische bijstand of tussenhandeldiensten in verband met deze categorie van goederen. In bijlage III zijn niet opgenomen:

¹ PB L 30 van 31.1.2019, blz. 1. Na ettelijke keren te zijn gewijzigd, werd Verordening (EG) nr. 1236/2005 van de Raad van 27 juni 2005 met betrekking tot de handel in bepaalde goederen die gebruikt zouden kunnen worden voor de doodstraf, foltering of andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing (PB L 200 van 30.7.2005, blz. 1), vervolgens gecodificeerd als Verordening (EU) 2019/125.

- a) vuurwapens die onder Verordening (EU) nr. 258/2012 vallen²;
 - b) producten voor tweemaal gebruik die onder Verordening (EU) 2021/821 vallen³; of
 - c) goederen waarop Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van de Raad van toepassing is⁴;
- iii. de handel in goederen van bijlage IV gereguleerd die voor de doodstraf zouden kunnen worden gebruikt (bijvoorbeeld door dodelijke injectie), maar ook voor rechtmatige medische doeleinden. Er werd een specifieke vergunning ingevoerd (de “algemene Unie-uitvoervergunning”) om de uitvoer van dergelijke goederen te controleren en te voorkomen dat deze worden doorgevoerd voor gebruik in executies met een dodelijke injectie, zonder echter de handel in deze stoffen voor medische, diergeneeskundige of andere legitieme doeleinden te beperken.

3. Activiteiten van de Coördinatiegroep voor de bestrijding van foltering

De ATCG is opgericht bij artikel 15 quater van Verordening (EU) 2016/2134 van het Europees Parlement en de Raad⁵ om vragen over de toepassing van de verordening te onderzoeken.

De ATCG dient als platform waarop de deskundigen uit de lidstaten en de diensten van de Commissie informatie over administratieve praktijken kunnen uitwisselen en kunnen discussiëren over de uitlegging van de verordening, technische vragen met betrekking tot de vermelde goederen, ontwikkelingen in verband met de verordening en eventuele andere vraagstukken. De Commissie raadpleegt de ATCG ook bij de voorbereiding van gedelegeerde handelingen, overeenkomstig het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven⁶.

De ATCG heeft in 2025 twee vergaderingen gehouden, op 12 juni en op 11 december, in virtuele vorm, om informatie uit te wisselen over verschillende hieronder samengevatte kwesties in verband met de uitvoering van de verordening.

3.1 Ontwikkelingen in verband met de basishandeling

² Verordening (EU) nr. 258/2012 van 14 maart 2012 tot uitvoering van artikel 10 van het Protocol van de Verenigde Naties tegen de illegale vervaardiging van en handel in vuurwapens, hun onderdelen, componenten en munitie, tot aanvulling van het Verdrag van de Verenigde Naties ter bestrijding van grensoverschrijdende georganiseerde misdaad (VN-protocol inzake vuurwapens), en tot vaststelling van uitvoervergunningen voor vuurwapens, hun onderdelen, componenten en munitie en maatregelen betreffende de invoer en doorvoer ervan (PB L 94 van 30.3.2012, blz. 1).

³ Verordening (EU) 2021/821 van 20 mei 2021 tot instelling van een Unieregeling voor controle op de uitvoer, de tussenhandel, de technische bijstand, de doorvoer en de overbrenging van producten voor tweemaal gebruik (herschikking) (PB L 206 van 11.6.2021, blz. 1).

⁴ Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor de controle op de uitvoer van militaire goederen en technologie (PB L 335 van 13.12.2008, blz. 99), als gewijzigd.

⁵ Verordening (EU) 2016/2134 van het Europees Parlement en de Raad van 23 november 2016 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1236/2005 van de Raad met betrekking tot de handel in bepaalde goederen die gebruikt zouden kunnen worden voor de doodstraf, foltering of andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing (PB L 338 van 13.12.2016, blz. 1).

⁶ PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1.

Artikel 24 van Verordening (EU) 2019/125 geeft de Commissie de bevoegdheid om overeenkomstig artikel 29 gedelegeerde handelingen vast te stellen voor het aanpassen van de bijlagen bij de verordening. De Commissie heeft via een openbare raadpleging via internet deskundigen uit de lidstaten en belanghebbenden geraadpleegd over een gedelegeerde handeling tot wijziging van de bijlagen II en III bij de verordening. Het voorstel werd op 21 mei 2025 door de Commissie goedgekeurd. De gedelegeerde handeling breidt het toepassingsgebied van de bijlagen II en III uit om in te spelen op de veranderende internationale veiligheidsmarkt en de veranderingen in het gebruik van rechtshandhavingsapparatuur.

Het Europees Parlement en de Raad hebben geen bezwaar tegen het voorstel aangetekend. Gedelegeerde Verordening (EU) 2025/928 van de Commissie⁷ is op 31 juli 2025 bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie* en is op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in werking getreden. De gedelegeerde handeling was een reactie op de toename van foltering en andere vormen van mishandeling in detentiecentra buiten de gevangenis in vele delen van de wereld.

3.2 Handelsinformatie: rapportage van gegevens

De Commissie rapporteerde de stand van zaken aan de ATCG in het jaarverslag dat is vermeld in artikel 26, lid 3, van de verordening. De Commissie herinnerde aan de eerder ontwikkelde functie waarbij de autoriteiten in de lidstaten wordt verzocht de vereiste gegevens voor rapportagedoeleinden rechtstreeks in de **DUES-bibliotheek** te uploaden, in het kader van de module met betrekking tot de verordening inzake de bestrijding van foltering. Dit is bedoeld om de aggregatie van de gegevens in alle lidstaten te stroomlijnen en te vergemakkelijken. De verzamelde informatie omvat met name het besluit betreffende de toepassing, de soort goederen, de bestemming van de uitvoer en het eindgebruik. Deze elementen komen tot uiting in het bovengenoemde jaarverslag van de Commissie. Het verslag werd na de vaststelling ervan voorgelegd aan de ATCG⁸. Om de verslaglegging voor 2025 te vergemakkelijken, heeft de Commissie het model bijgewerkt om rekening te houden met de bij Gedelegeerde Verordening (EU) 2025/928 van de Commissie ingevoerde wijzigingen.

3.3 Evaluatieverslag van de Commissie van Verordening (EU) 2019/125

Overeenkomstig artikel 32 van de verordening beoordeelt de Commissie om de vijf jaar de tenuitvoerlegging van deze verordening en legt zij het Europees Parlement en de Raad een uitgebreid uitvoerings- en effectbeoordelingsverslag voor.

De Commissie heeft bij de ATCG het tweede verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de evaluatie van Verordening (EU) 2019/125 ingediend, dat op 9 december 2025 is vastgesteld en betrekking heeft op de periode tussen 2020 en medio 2025⁹.

De Commissie gaf aan dat verschillende belanghebbenden over het verslag waren geraadpleegd. Het ging onder meer om ATCG-deskundigen van de lidstaten, de informele deskundigengroep van de Commissie, internationale organisaties en maatschappelijke organisaties met expertise op het gebied van handel in marteltuigen. De Commissie bedankte

⁷ PB L, 2025/928, 31.7.2025.

⁸ COM(2025) 704 final van 21.11.2025 en de bijlagen 1 tot en met 9.

⁹ COM(2025) 748 final van 9.12.2025.

de leden van de ATCG voor hun constructieve betrokkenheid bij en bijdrage aan het evaluatieproces.

De Commissie heeft de ATCG meegedeeld dat in het verslag wordt geconcludeerd dat de verordening op bevredigende wijze wordt uitgevoerd en relevant en geschikt blijft voor het beoogde doel. De verordening dicht een leemte die is vastgesteld in het op de mensenrechten gebaseerde toezicht op de handel. Tegelijkertijd merkte de Commissie op dat de nationale praktijken voor de uitvoering van de verordening van lidstaat tot lidstaat kunnen verschillen. Daarom werd in het verslag gewezen op de mogelijkheid om niet-wetgevende maatregelen ter ondersteuning van de uitvoering van de verordening te onderzoeken, zoals risicobeoordelingen met betrekking tot uitvoervergunningen, het opstellen van een checklist voor handelsbeurzen en tentoonstellingen en het bevorderen van de uitwisseling van beste praktijken tussen de lidstaten. Daarnaast deelde de Commissie mee dat uit de evaluatie blijkt hoe belangrijk het is de lijst van goederen die onder de verordening vallen, voortdurend te monitoren om rekening te houden met technologische en marktontwikkelingen. In dit verband heeft de beoordeling de relevantie bevestigd van de goederen en diensten die onder de verordening vallen, zoals gewijzigd bij de gedelegeerde verordening van de Commissie van mei 2025. De Commissie verklaarde dat de verordening wordt erkend als een baanbrekend rechtskader en dat zij, als medevoorzitter van de Alliantie ter bestrijding van de handel in marteltuigen, initiatieven tegen de handel in marteltuigen op multilateraal niveau zal blijven ondersteunen.

3.4 Bestrijding van de handel in marteltuigen

De Commissie heeft de ATCG op de hoogte gebracht van de stand van zaken met betrekking tot de bestrijding van de handel in marteltuigen op mondiaal niveau. Verordening (EU) 2019/125 blijft het enige bindende regionale kader voor de regulering van de handel in goederen die gebruikt zouden kunnen worden voor foltering of de doodstraf.

De Commissie heeft de ATCG in kennis gesteld van het meest recente verslag van de speciale VN-rapporteur inzake foltering¹⁰, dat op 14 oktober 2025 is gepresenteerd in de Derde Commissie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN). Het verslag is ingenomen met de wijzigingen van de goederen in bijlage II bij Verordening (EU) 2019/125, waarvan er vele volgens de speciale rapporteur in haar vorige verslag van 2023 verboden moesten worden.

Voorts was er in de marge van de plenaire vergadering van de Derde Commissie van de AVVN op 15 oktober 2025 een nevenevenement over een mogelijk verdrag ter voorkoming van de handel in marteltuigen, georganiseerd door maatschappelijke organisaties en gesponsord door de Europese Unie, Mongolië (als covoorzitters van de Alliantie ter bestrijding van de handel in marteltuigen) en Frankrijk. De speciale rapporteur van de VN noemde de EU een positief voorbeeld en pleitte samen met maatschappelijke organisaties voor een mondiaal juridisch bindend instrument.

De Commissie heeft ook verslag uitgebracht over de driejaarlijkse resolutie van de AVVN over foltering en andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing¹¹. Artikel 23 van de resolutie heeft betrekking op het verbod op de handel in goederen en technologie die geen ander praktisch gebruik hebben dan foltering of andere wrede,

¹⁰ <https://docs.un.org/en/A/80/137>.

¹¹ <https://digitallibrary.un.org/record/4092657?v=pdf>.

onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing. De resolutie wordt van oudsher bij consensus aangenomen door de Derde Commissie. Op 20 november 2025 hebben drie landen tegen de resolutie gestemd. Tot slot heeft de Commissie de ATCG geïnformeerd over toekomstige ontwikkelingen in de Alliantie ter bestrijding van de handel in marteltuigen.